

Respons

Somalia: Relokalisering av nomadebefolkning fra Nord-Somalia til Sør-Somalia på 1970-tallet

Problemstilling/spørsmål:

- Var flyttingen av nomader på 1970-tallet i forbindelse med den lange tørken en tvangsflytting?
- Ble personer tilhørende Dirklanen Gadabursi flyttet?
- Finnes oversikter over klientilhørigheten til dem som ble flyttet fra Nord-Somalia i forbindelse med tørken?
- Var tvangsflytting av nordsomaliere en bevisst politikk under Siad Barres regime?
- Kan flyttingen forklare hvorfor personer bosatt i sør ikke snakker sørsomalisk dialekt?
- Ble enkeltpersoner tvangsmessig flyttet?

Skjedde flyttingen på 1970-tallet under tvang?

Relokaliseringen eller gjenbosetningen av nomader fra Nord-Somalia til seks ulike lokaliteter i sør skjedde ikke tvangsmessig, men var et resultat av den omfattende tørken som rammet Somalia i 1973-75 (Lewis 2002, Besteman & Cassanelli 2003, Hitchcock & Hussein 1987, Schraeder 1986). Mer enn en halv million mennesker i Nord-Somalia ble rammet av tørken, tusenvis mistet buskapen sin og mange måtte flytte til byene for å livnære seg. Myndighetene måtte etablere leire for å sørge for husvære, mat og drikke til titusener av sultende mennesker. 20 leire ble etablert, og man regner med at ca. 5 000 personer søkte seg til disse leirene hver dag per mars 1975. Ca. 20 000 mennesker døde som følge av sult, feil- eller underernæring, og anslagsvis 500 000 dyr døde i løpet av denne tørkeperioden (Hitchcock & Hussein 1987).

Da regnet kom og tørken var over, befant det seg fortsatt rundt 120 000 mennesker i de ulike leirene. Regjeringen besluttet da å etablere tre bosetninger ved kysten hvor fiske skulle være hovednæringsvei for innbyggerne, og tre jordbruksbosetninger i innlandet. Bosetningene ved kysten var ved byene Eil, Adale og Brava. De tre andre lå ved byene Kurtunwaare, Sablaale og Dujuma. Kystbosetningene var små med 3 000-5 000 innbyggere i hver, innlandsbosetningene var større med 17-25 000 innbyggere. I perioden 1975-77 flyttet en del av

Respons **Somalia: Relokalisering av nomadebefolkning**

innbyggerne i bosetningene tilbake til sine opprinnelige hjemsteder, mens andre flyttet til blant annet Mogadishu og Afgoye.

Ikke bare tørke, men også politikk

Bosetningen av nomadene var imidlertid ikke bare et direkte resultat av tørken, den må også ses i sammenheng med regjeringens politiske målsetning om å endre og utvikle det tradisjonelle jordbruket. Myndighetene ønsket blant annet å begrense migrasjonen til byene og dermed forhindre økende arbeidsledighet. Endring av bosetningsmønstre for nomadene var en del av dette. For øvrig ønsket man en satsing på fiskerinæringen, som til tross for landets lange kystlinje, spilte liten rolle i økonomien. Avklanifisering var et annet svært viktig moment. Å etablere grupper uten klanmessige bånd i et område ville svekke klansystemets betydning (Schraeder 1986, Lewis 2002, Hitchcock & Hussein 1987).

Ble personer tilhørende Dirklanen Gadabursi flyttet?

Majoriteten av bosetterne kom fra de nordlige regionene Bari, Nugal, Galgadud, Togdeer, Mudug og Sanag. En liten andel kom fra Gedo, Bakool og Shabelle (Hitchcock & Hussein, 1987). Ingen av disse områdene er tradisjonelle Gadabursi-områder.

Dette utelukker imidlertid ikke at enkelte Gadabursiklanmedlemmer også inngikk i bosetterbefolkningen.

Dialektforhold

Den somaliske dialektsituasjonen er kompleks (se Neufeld 2006). Ingen lingvister har studert språksituasjonen gjennom feltbesøk i løpet av de siste tyve årene. Samtidig vet man at det har skjedd store samfunnsendringer, som sannsynligvis også har ført til språklige endringer. Man vet at det på midten av 1980-tallet var en befolkningsmessig sammensatt situasjon i Sør-Somalia, og at dialektsituasjonen der var preget av dette allerede da.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Besteman, C. & Cassanelli, L..V. (Eds.) (2004). *The struggle for land in Southern Somalia: The war behind the war*. London: HAAN.
- Hitchcock, R.K. & Hussein, H. (1987). Agricultural and non-agricultural settlements for drought-afflicted pastoralists in Somalia. *Disaster, The Journal of Disaster Studies, Policy and Management*. 11/1987, 30-39.
- Neufeld, Grethe (2006, 23. november). *Somaliske dialekter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <http://www.landinfo.no/index.gan?id=696&subid=0> [lastet ned 20. februar 2009].

Respons Somalia: Relokalisering av nomadebefolkning

- Lewis, I.M. (2002). *A modern history of the Somali*. Oxford: James Currey.
- Schraeder, P.J. (1986). Involuntary migration in Somalia: The politics of resettlement. *The Journal of Modern African Studies*, 24/4, 641-662.